

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изх. № 01-00-108

07. 12. 2016

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КМ
Изх. № <u>КВНО-653-16-69</u>
Дата: <u>08. 1. 12</u> 20 <u>16</u> год.

ДО
Г-ЖА БОЙКА МАРИНСКА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С
НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ
И ЖАЛБИТЕ НА ГРАЖДАНИТЕ
43-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

На Ваш № КВНО-653-16-69/07.11.2016 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МАРИНСКА,

Във връзка с Ваше писмо с вх. рег. № 01-00-108/07.11.2016 г. относно законопроект за доброволчеството, № 654-01-130/27.10.2016 г., вносител Светлана Найденова и група народни представители, Министерството на правосъдието изразява следното становище:

Според мотивите на вносителите законопроектът се предлага с оглед на необходимостта от регулиране на обществените отношения в сферата на организираното извършване на доброволческа дейност в Република България. Със законопроекта са регламентирани основните принципи на доброволческата дейност и видовете доброволчество. Определен е редът за водене на регистър на доброволците и доброволческите организации и е предвидено издаването на идентификационна карта за легитимиране на доброволците. Очакваните резултати от приемането на законопроекта са насърчаване на доброволческите дейности, които да отговорят на потребностите на обществото.

Правото на доброволческа дейност е част от свободата на изразяване и свободата на събиране и сдружаване. Налице е нужда от адекватна закрила на доброволците, подобна на тази на лицата, работещи по трудови правоотношения. Действащото трудово законодателство не регулира и не защитава лицата, предоставящи своя труд доброволно и безвъзмездно, което води до ограничаване на предоставянето на доброволен труд.

Министерството на правосъдието подкрепя по принцип предложения от вносителите законопроект, с който се цели уреждането на материята относно извършването на доброволческа дейност, с оглед на насърчаването на гражданската

инициатива и укрепване на гражданското общество в България. Чрез законовото регламентиране на доброволчеството ще се преодолее съществуващата празнота в законодателството и ще се избегне правоприлагането по аналогия. Последното създава предпоставки за неясно определяне на отговорностите, правата и задълженията на доброволците.

Въпреки принципната подкрепа по отношение на законопроекта, бихме искали да изразим особено мнение по отношение на направеното от вносителите предложение в чл. 7, ал. 3 Министерството на правосъдието, на своята електронна страница, да поддържа публичен списък на лицата, организиращи доброволческа дейност. Смятаме, че за създаването на такъв списък не следва да отговаря Министерството на правосъдието, предвид създадения с промените в Закона за юридическите лица с нестопанска цел (обн., бр. 74 от 20.09.2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) Съвет за развитие на гражданското общество към Министерския съвет.

Поради разнородния характер на видовете лица, организиращи доброволческа дейност, посочени в чл. 7, ал. 2 от законопроекта, и тъй като чл. 1, ал. 2 от същия дава възможност някои от тях да бъдат само координиращи или наблюдаващи, ще възникнат затруднения във връзка с изискването всички те да се вписват в „публичен списък на лицата, организиращи доброволческа дейност“.

Различни са органите на изпълнителната власт, които могат да координират и наблюдават организирането на доброволческа дейност в техния ресор (Министерството на труда и социалната политика - за социалните предприятия като организатори на доброволческа дейност, Министерството на здравеопазването - за здравните и лечебни заведения, Министерството на културата - за народните читалища, Министерството на младежта и спорта, Министерство на образованието и науката, и др.), но създаването на отделни публични списъци на съответните лица би било в противоречие на провеждащата се реформа, изразяваща се в унифициране, централизиране и окрупняване на регистрите в България чрез създаването и развитието на модерни централизирани електронни системи за регистрация, както и в обособяването на една институция на национално ниво, отговорна за администрирането им, в качеството ѝ на Електронен регистърен център. Паралелно със свързването на регистрите на национално ниво, се предприемат действия и по свързване на националните регистри с регистрите на държавите от ЕС.

Законодателят следва да има предвид затрудненията, които биха произтекли от включването в един публичен списък на различни по своята същност лица, организиращи доброволческа дейност.

На следващо място, следва да се отбележи, че законопроектът урежда организираното извършване на доброволческа дейност от страна на доброволци - български граждани, граждани на ЕС, на трети страни, на държави – страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство и на Конфедерация Швейцария, и дава легална дефиниция на понятието „доброволческа дейност“. Същевременно, в § 2 от Допълнителните разпоредби на законопроекта се посочва, че той въвежда разпоредбите на Директива 2004/114/ЕО на Съвета от 13 декември 2004 година относно условията за прием на граждани на трети страни с цел образование, ученически обмен, безвъзмездно обучение или доброволческа дейност.

Както е видно от самото наименование на Директивата и е посочено в чл. 1 от нея, тя „определя условията за прием на граждани на трети страни на територията на държавите-членки за период над три месеца с цел образование, ученически обмен, безвъзмездно обучение или доброволческа дейност“, т.е. Директивата се прилага само към граждани на трети страни, а „гражданин на трета страна“ съгласно чл. 2, б. „а“ от същата

Директива означава всяко лице, което не е гражданин на Европейския съюз. Още повече, че съгласно чл. 1 от Директивата, тя определя „условията за прием на граждани на трети страни на територията на държавите-членки за период над три месеца“, докато законопроекът говори за „дългосрочно доброволчество“ за повече от 30 дни. Нещо повече, според съображение 9 от Преамбюла на Директивата, понятието „доброволческа дейност“ има точно определено съдържание, което се базира на определението на това понятие, което вече е използвано в отделните програми на Общността за насърчаване на мобилността на заинтересованите лица (Сократ, Европейска доброволческа служба и др.) и което е много по-тясно от дефиницията на понятието „доброволческа дейност“, дадено в законопроекта. Съгласно чл. 11 от Директивата, гражданин на трета страна, който кандидатства за участие в програма за доброволческа дейност следва да сключи споразумение с организацията, отговаряща в съответната държава-членка за доброволческата програма, в която участва, а съгласно чл. 2, б. „е“, „програма за доброволческа дейност“ означава програма за конкретна солидарна дейност, вписваща се в рамките на национална програма или програма на Общността и следваща цели от общ интерес“.

Ето защо, Министерството на правосъдието счита, че предлаганият законопроект и Директива 2004/114/ЕО имат различен предмет и обхват и не би могло да се твърди, че законопроектът въвежда разпоредбите на Директива 2004/114/ЕО. Директивата се отнася само до условията за прием на граждани на трети страни за период над три месеца и влага конкретен смисъл в понятието „доброволческа дейност“, докато законопроекът обхваща както граждани на трети страни, така и български граждани, граждани на ЕС, на държави – страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство и на Конфедерация Швейцария, и дава по-широка дефиниция на понятието „доброволческа дейност“.

Следва да се отбележи също така, че чл. 3 от Директивата дава възможност на държавите членки да решат дали да я прилагат по отношение на граждани на трети страни, кандидатстващи за прием с цел доброволческа дейност.

От правно-техническа страна, правим следните предложения:

1. В чл. 1, ал. 3 да придобие следната редакция:

„(3) Доброволческата дейност се извършва при спазване на разпоредбите на този закон, освен ако специален закон не предвижда друго.“

2. Основният текст на чл. 2 да бъде формулиран по следния начин:

„**Чл. 2.** Доброволческата дейност се извършва при спазване на следните принципи:“

3. В чл. 3, ал. 1 да се посочи точното наименование на нормативния акт, а именно Закон за здравословни и безопасни условия на труд.

4. В чл. 3, ал. 2 думите „условията на“ да отпаднат.

5. Заглавието на чл. 4 следва да се прецизира, тъй като в ал. 2, освен държавата, са посочени и общините.

6. В чл. 4, ал. 2 думата „институции“ да се замени с „ведомства“.

7. Текстът на чл. 5, ал. 2 да се прецизира, с оглед на това, че доброволческата дейност трябва да е съобразена, освен с възрастта на малолетните и непълнолетните, също така и с тяхното психично и физическо състояние. Ето защо, предлагаме изискването да бъде за бъде дадено кумулативно, а именно: съобразяване с психичното и физическо състояние на тези лица.

8. В чл. 5, ал. 3 да придобие следната редакция:

„(3) Писмено съгласие не се предоставя, ако законният представител присъства по време на извършването на доброволческата дейност от малолетния или непълнолетния.“

9. Член 7 да се раздели на две отделни разпоредби: „Доброволческа дейност“ и „Организатори на доброволческа дейност“, като систематическото място на дефиницията за доброволческата дейност е непосредствено след определянето на предмета на закона.

10. Навсякъде в следващите текстове думата „лице“, съответно „лица“ да отпадне пред „организатор“ или „организатори“, тъй като само част от изброените в чл. 7, ал. 2 субекти са „лица“.

11. Народните читалища да бъдат посочени в отделна точка, тъй като тяхната уредба се съдържа в Закона за народните читалища, а не в Закона за юридическите лица с нестопанска цел.

12. В чл. 7, ал. 2, т. 3 думата „местно“ да се коригира на „местното“.

13. В чл. 9, ал. 1, т. 5 думите „на труд“ да отпаднат, тъй като се получава смесване с възмездния труд.

14. В чл. 9, ал. 1, т. 6 думите „срещу злополука“ да се заменят със „Злополука“, защото това е използваният в Кодекса за застраховането термин.

15. В чл. 11, ал. 1 думите „срещу злополука“ да се заменят със „Злополука“.

16. В чл. 11 да се създаде ал. 2:

„(2) Организаторите на доброволческа дейност застраховат за своя сметка доброволците – граждани на трети страни със застраховка „Гражданска отговорност“ преди започването на извършването на доброволческата дейност.“, с оглед на разпоредбата на чл. 11, б. „в“ от Директива 2004/114/ЕО.

Алинея 2 да стане ал. 3.

17. В чл. 12, т. 2 думите „и разбирателство“ да отпаднат, а думата „останалите“ да се замени с „другите“.

18. Да се обсъди необходимостта от разпоредбата на чл. 13.

19. Заглавието на чл. 14 не отговаря на съдържанието на разпоредбата, поради което същата следва да се преформулира.

20. Горното предложение важи и за чл. 15.

21. В чл. 17, ал. 1 да се поясни от кого се представят изброените документи.

22. В чл. 17, ал. 1, т. 3 думата „задължителна“ да отпадне. След като в посочените случаи се изисква здравна застраховка за сключването на договор за дългосрочно доброволчество, то тя е задължителна.

23. В чл. 17, ал. 1, т. 5 да придобие следната редакция:

„5. писмено съгласие на законния представител, когато доброволецът е малолетен или непълнолетен.“

24. В чл. 18, ал. 1, т. 11 да отпадне и на нейно място да се посочат датата и мястото на сключване на договора и подписите на страните.

25. Член 19 да се прередактира по следния начин:

„Прекратяване на договора за дългосрочно доброволчество

Чл. 19. Договорът за дългосрочно доброволчество се прекратява:

1. с изтичането на срока, за който е сключен;
2. при прекратяване на доброволческата дейност;
3. при обективна невъзможност за изпълнението му, с писмено предизвестие до насрещната страна;
4. по взаимно съгласие на страните;
5. с писмено предизвестие на една от страните.“

По т. 3 и т. 5 следва да се предвиди срок на предизвестие.

26. Заглавието на Глава четвърта следва да се допълни или преформулира, тъй като в нея, освен воденето на регистър, се уреждат и идентификационната карта на доброволеца и доброволческата книжка.

27. В чл. 21, ал. 3 да се посочи изчерпателно какво е съдържанието на регистъра.

28. В чл. 21, ал. 4 накрая да се добавят думите „изразено писмено“.

29. По чл. 22 да се предвиди задължително издаване на идентификационна карта на доброволеца, поне в случаите на дългосрочно доброволчество.

30. В чл. 23 ал. 2 да стане ал. 1 и да бъде редакционно изчистена от повторенията. Тъй като няма приложение № 2, не е необходимо да се посочва „приложение 1“. Техническите параметри следва да залегнат като изискване при оформянето на приложението страница по страница. Алинея 1 на чл. 23 да стане ал. 2 и думите „при представянето от страна на доброволеца“ да отпаднат.

31. Параграф 1 от Допълнителните разпоредби да се прередактира по следния начин:

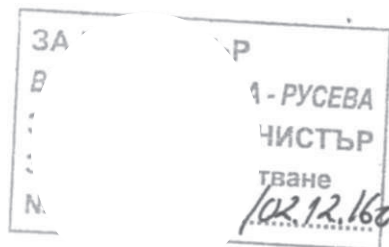
„§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Лични данни“ са трите имена, ЕГН/ЛНЧ, постоянен и настоящ адрес.

2. „Данни за организатора на доброволческа дейност“ са наименованието, седалището и адреса на управление, представляващия и единния идентификационен код или кодът по БУЛСТАТ.“

В т. 1 следва да се дефинират личните данни, както по отношение на доброволеца, така и по отношение на лицето, определено да осъществява наблюдение на дейността на доброволеца, когато такова се предвижда - чл. 18, ал. 1, т. 1 и т. 9.

32. В Заключителните разпоредби след наименованията на изменяните закони да се посочат само годините и броевете на Държавен вестник, съгласно изискванията на чл. 49 Указ № 883 от 24.04.1974 г. за прилагане на Закона за нормативните актове.

ЕКАТЕРИ
МИНИСТ

ИЕТО